



: menighetsblad for Bønes - 6/06 - årgang 3



med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

Advent og jul på Bønes

Som vanlig er det mye som skjer i løpet av advent og jul på Bønes. I dette bladet får du full oversikt.

Side 2-3 og 16



Snart tid for «Draumkvedet»

6. januar er det på nytt klart for «Draumkvedet» i stavkyrkja. Kvedar Linda Røyseth fortel om middelalderdiktet og framføringa.

Side 5



Når én er savnet rundt bordet

Denne julen mangler én når Else-Marie Lyngbø (63) dekker bordet til julefest.

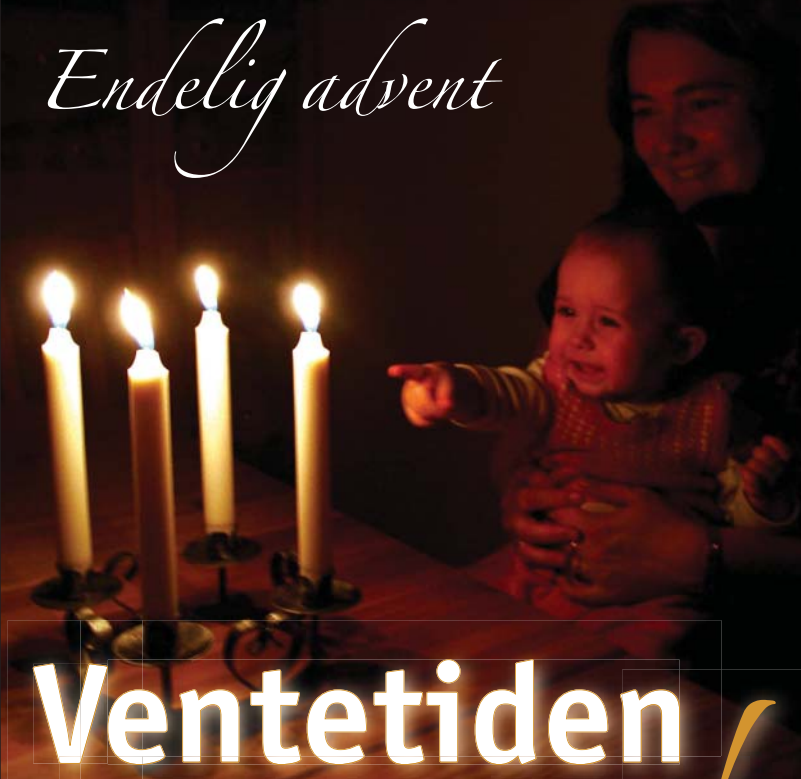
Side 10-11

Kirkens SOS er der

De fleste av oss er nå klare for en trivelig høytidsfeiring, men noen kan også trenge hjelp. Kirkens SOS er på plass.

Side 15

Endelig advent



Ventetiden ...er snart over!

Anne-Gretes jul

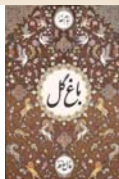
Det har vært et travelt år for forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen. Norske styrker er engasjert i konflikter utenlands og hjemme går forsvarsdebatten for fullt. Vi møtte ministeren på vei hjem til Hjellesstad. Side 6-7



FOTO: DNA.NO

Tro, håp og kjærlighet

En iransk tobarnsmor og asylsøker har levd tre år i skjul. Hun håper en lovendring vil stille saken i nytt lys, og får i mellomtiden trøst og veiledning fra sin kristne tro - og fra poeten Hafez' samlinger (bildet). Side 8-9



Vi ønsker alle en velsignet julehøytid og et godt nytt år

Gledelig jul

Når dette skrives er det tidlig i november, det er skikkelig høst med regn og ruskevær.



AV KARL JOHAN KIRKEBO

Det eneste som minner oss om at julen nærmer seg er den årvisse diskusjonen om det er nødvendig for handelsstanden å starte julen så tidlig som de gjør.

Vi kan si mye om julen. Om hvordan budskapet om Jesu fødsel druknes i kommersialisering, om kjøpepress og fråtsing. Og det meste er sikkert også riktig. Vi har mistet mye av det opprinnelige, mye av omtanke og omsorg, kanskje også høytid og julefred. Men de fleste av oss ser fram til jul og ser på jula som et av årets høydepunkter.

Det synes jeg vi skal fortsette å gjøre. Julia er en tid for glede, en tid for å være sammen med familie og venner. Spise godt og vise at vi setter pris på hverandre. Det skal vi fortsette å gjøre. Pleie det gode samvær og lade batteriene.

Julia er også den største høytiden i Kirken. I Bønes har vi tre fulle hus på Julaften. Mange har som tradisjon å starte jula med et kirkebesøk. Det er ikke bare tradisjon, det bidrar også til den julefreden så mange av oss er så glad i. Bønes budskap er så enkelt og gripbart. Gud sendte sin Sønn for at hver den som tror på ham skal bli frelst. Det gir oss en god grunn til å feire – og til å finne julefreden. ●

Vi vil gjerne ønske dere alle en riktig gledelig jul – og vel møtt i Kirken!

Refleksjon

Advent og jul en oversikt

Skulle tro at julen for lengst var like om hjørnet! I lang tid har forretningslivet brukt ordet jul i sin reklame og i sine salgsfremstøt. Men også kristne og humanitære organisasjoner har lenge brukt ordet jul i sine annonser og julegavebudsendinger med behovet for gaver til sitt viktige arbeid.

AV BJARTE HOLME

Men tross det begynner ikke advent før 3. desember dette året da vi som menighet skal begynne å forberede jul; og julaften er fremdeles ikke før 24. desember.

Advent og jul er rik på tradisjoner, og også dette året vil markering av adventstid og julefeiring bli i henhold til tradisjonen både i menighetens ulike lag og aktiviteter og i kirken. I kirken vil det som seg hør og bør være gudstjeneste hver søndag kl.1100 bortsett fra første søndag i advent, da det blir lysmesse kl.1900

Oversikten som her skal gis, gjøres for å få fram noe av det en særskilt kan være oppmerksom på

■ 1. søndag i advent kl.1900: Lysmesse med ungdommer i som deltar på ulike måter. En flott tradisjon for mennesker i alle aldre.

■ Fredag 8. desember kl.1030 og 1200 blir det barnehagegudstjenester. Disse er også åpne for barn som ikke er i barnehage, men har en eller noen av sine foresatte med.

■ Lørdag 9. desember kl.? blir det kabaret i kirken med Bønes tria.

■ 20. desember kl.1000 og 1200 blir det skolegudstjeneste med Bønes skole

■ 21. desember kl.1000 og 1200 blir det skolegudstjeneste med Fjellsdalen skole

■ Julaften: Kl.1330: familiegdustjeneste hvor Bønes skolekorps deltar. Kl. 1500: familiegdustjeneste hvor minising og tria deltar. Kl. 1630: familiegdustjeneste.

■ NB! 1. juledag er høytidsgudstjenesten kl.1200. Erfaringer er gjort at 1.juledag er brunchens dag fremfor noen, og at derfor kl.1200 kan være et mer egnet tidspunkt for gudstjenesten den dagen.

■ 2.juledag er dagen for ungdommens julegudstjeneste i Storetveit kirke. Den er felles for Bønes og Storetveit. Den er med ungdom i ulike funksjoner i gudstjenesten, men så avgjort for alle uansett alder.

■ Nyttårsaften kl.2315 i Bønes kirke: Det er en spesiell opplevelse å være i kirken den siste timen av året.

Vel møtt i kirken hvor budskapet med grunn til feiring skal lyde. Budskapet som er umistelig skal der være noen holdbar grunn til fortsatt markering av adventstid og julefeiring. ●

Velsignet julehøytid og velsignelsesriktig godt nytt år!



Bønesbladet nr 6, 2006

Bladet utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana, og sendes til alle hjem i menighetene. Vi tar med glede i mot artikler av ulike slag og gjerne også tips til reportasjer.

Lokalredaksjon:

Helge Kolstad, Sigmund Austrheim og Karl Johan Kirkebo

Levering av stoff:

Leveres menighetskontoret eller på e-post: bones.menighet@bkf.no. Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Sentralredaksjon: Kun henvendelser angående produksjon av menighetsbladet. All annen kontakt: se side 13.

Redaktør: Jan Hanchen Michelsen, tlf. 55 23 25 47 - 906 87 317. E-post: post@dragefellet.no

Journalist: Magne Fonn Hafsør, tlf. 55 39 04 40 - E-post: eyecu@online.no

Red. råd: Hans Jørgen Morvik, Frode Høyte og Sigmund Austrheim.

Grafisk produksjon: Dragefellet: tlf. 55 23 25 47 - 906 87 317, e-post: post@dragefellet.no (Filer over 5 mb sendes jan.hm@frisurf.no)

Trykk: Grafisk Trykk, Straume

Neste nummer: 6. februar. **Stoffdeadline:** 23. januar

på Bønes

Aktuelt



FOTO: BJØRN MOE

Velkommen til juletefest

Etter et beklagelig opphold sist jul, er det en stor glede å kunne invitere store og små til en god gammeldags juletefest i Bønes kirke igjen. Festen finner sted i Kirken søndag 7. januar og begynner kl 17.00. Det blir et tradisjonelt program med litt underholdning, gang rundt treet med mer. Og dersom det kommer noen snille barn skal vi ikke se helt vekk fra at vi får besøk av nissen også.

Påmelding innen ons 3.jan på 55 59 71 85/bones.menighet@bkf.no

Vi håper så mange som mulig finner veien til kirken denne søndag ettermiddag til en skikkelig juletefest. ●

Stat/kirke-debatten:

Bønes vil beholde dagens ordning

På oktobermøtet diskuterte Bønes menighetsråd forholdet stat-kirke og gav sin uttalelse til innstillingen som det såkalte Gjønnens-utvalget har avgitt.

Departementet hadde laget et godt høringskriv og bedt bl.a. alle menighetsråd svare på noen spørsmål for å se hvordan menighetene ser på dette.

Bønes menighetsråd valgte å gi korte og enkle svar og har derfor ikke laget noen stor høringsuttalelse. Hovedessensen i vårt svar kan kort oppsummeres i at Bønes menighetsråd enstemmig gikk inn for å opp-

rettholde dagens statskirkeordning.

Det enkelte medlem har sikkert forskjellige grunner for sin stemmegivning. Mitt inntrykk var at en tungtveiende grunn for mange var et sterkt ønske om å opprettholde kirken som en åpen og inkluderende folkekirke. Slik prøver vi å fremstå på Bønes og slik ønsker vi at Den norske kirke skal være. ●

JULEKONSERT

"Himmeldiamanten"

SKJOLD KIRKE

SØNDAG 17. DESEMBER

KL 18.00 OG 20.30

NYKIRKEN

TORSDAG 21. DESEMBER

KL 19.30

**SOLA
FIDE**

Les mer på www.solafide.no



FAGERNES YACHT CLUB

Straumevegen 168
N-5151 Straumsgrend

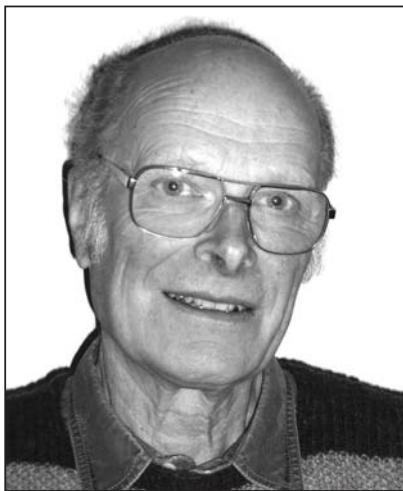
Tlf. : +47 55125080
Fax : +47 55122303



BILHUSET
KRÅKENES • A S

ØVRE KRÅKENES 51
Telefon 55 52 60 00

**-Hvordan skal vi skape grobunn
for en levende kristendom
i dagens og morgendagens
norske samfunn, spør
arkitekt Helge Hjertholm.**



Verdiskapning

AV HELGE HJERTHOLM

Tidligere ble det ensidig undervist i kristendomskunnskap i skolen – hvor d et også ble akseptert trosopplæring i form av bønn, salmesang m.m.

Nå er dette erstattet av KRL- fagene (Kristendom, religions- og livsynskunnskap) som en naturlig følge av dagens flerkulturelle og flerreligiøse befolkningssammensetning.

Skal det være trosfrihet må de forskjellige kulturelle og trosytringer få sin plass, og kunnskap om hverandres kultur og tro skaper grunnlag for gjensidig forståelse, toleranse og fredelig sameksistens. Men teori og kunnskap om kristendom er ikke det samme som kristen tro. Troen er et personlig levende tillits og trosforhold til vår skaper. Troen formidles ved en levende overlevering av det kristne budskap fra slktsledd til slktsledd. Det er Guds ord og ånd som skaper troen. Troen er den åndskraft som er kjernen i vår kristne kultur, i litteratur, musikk billedkunst og arkitektur.

Vi har bare innenfor siste århundre sett hvordan forskjellige ismer (f.eks

nazisme, kommunisme ets.) har grepet om seg som «trossurogat» – og siden falt. «På fruktene skal treet kjennes». Nå er materialismen en kanskje enda farligere isme, fordi den er så fristende og passer vår egoisme. Et edderkoppsnett kan tjene som bilde på disse ismene. Det er fint selvspunnet nett hvor edderkoppen sitter i midten og kontrollerer det hele. En dag tar den seg en inspeksjonsrunde og ser en tråd komme høyt ovenfra. Men tro hva den skal være godt for? tenker den og kutter forbindelsen ovenfra.

Nettet raser sammen og edderkoppen sitter fanget i sitt eget nett! (Fritt etter Johannes Jørgensen) Er vi kanskje i ferd med å være oss selv nok å glemme og ha en forsikring ovenfra? Kristentroen er en motkraft mot menneskelagete tankespinn og gir oss forankring i skaperkraften ovenfra. Det er derfor viktig at det drives trosformidling, ikke bare blant barn og unge, men også for voksne.

Trosformidling er en stor oppgave for kirke og hjem. I nyere danske kirker ser vi at det bygges velegnede

undervisningslokaler med godt audio, visuelt utstyr.

Dagens kirker må være langt mer enn et gudstjenesterom. Der hvor forholdene legges til rette, ser vi at det blomstrer opp en rekke hverdagsaktiviteter som alle tjener trosformidlingen: Søndagskoler, barne- og ungdomsklubber, ten-sing kor, speidere, konfirmantundervisning, vokne hjem, bibelstudiegrupper, eldretreff m.m. Dette er alt sammen redskaper i en levende kristen trosformidling. Men viktigst i denne formidlingen er gudstjenesten. Her har de voksne en viktig oppgave som rollemodeller for barn og unge og å legge til rette for deres deltakelse.

Det er nesten uforståelig at politikere, som representerer det offentlige lovpålagte plikt til å bygge kirker, ikke ser den store samfunnsmessige og åndelige verdiskapning som ligger i de kirkelige aktivitetene. Til stadighet blir kirkebygging og kirkelig betjening brukt som salderingsposter i de offentlige budsjetter. Det er å håpe at politikerne ser hvilke verdier vi er i ferd med å miste og endrer kursen. ●

Draumkvedet i stavkyrkja

Sidan det var trettandedags jul, altså 6. januar, Olav Åsteson vakna og reiste til kyrkja for å fortelja det han hadde sett, har dette vorte dagen kor det er tradisjon å framføra «Draumkvedet» i Fantoft stavkyrkje.

TEKST OG FOTO: LINDA RØYSETH

Det vert to konsertar denne dagen, kl. 18 og kl. 20. Kvedar i år er Linda Røyseth (25) frå Meland kommune i Nordhordland. Ho fortel sjølv om oppsetninga:

Eg er folkesongar, utdanna frå Høgskolen i Telemark og Kvedarskulen ved Ole Bull Akademiet, Voss. Eg fullførte våren 2006 mastergrad i etnomusikologi ved Universitetet i Bergen og tek for tida praktisk-pedagogisk utdanning i musikk ved Griegakademiet.

Visjonsdikt

«Draumkvedet» er eit visjonsdikt frå 12-1300-talet. Det er mange diskusjonar kring alder, opphav og form, då folkmusikkinnsamlarar for det meste fann brotstykke og ein-skilde vers på midten av 1800-talet. Ein veit ingenting om kven som har skrivt det, men dei fleste nedteikningane er gjort i Telemark.

Visjonslitteratur – forteljingar om ferder til den andre verda – finst det mykje av frå middelalderen og ein kjenner dette temaet mellom anna frå gresk, jødisk og persisk tru. I norsk samanheng står likevel Draumkvedet i ei særstilling.

Tolking

Professor Moltke Moe tok i 1890-åra brotstykke frå ulike kjelder og sette desse saman til ei utgåve på 52 vers. Det er denne tekstutgåva eg baserer framføringa mi på. Eg nyttar fleire melodiar, mellom anna dei L.M. Lindeman teikna ned i Telemark på midten av 1800-talet. Desse har vorte forma av mange kvedarar i vår tid, som igjen har vore med og forma mi tolking av «Draumkvedet.»

Linda Røyseth skal framføra «Draumkvedet» i Fantoft stavkyrkje 6. januar. Under: Grutte Gråskjegg, djevelen, er eit gammalt namn for den høgste norrøne guden, Odin.

ILL: GERHARD MUNTHE



Trettandedags jul

«Draumkvedet» fortel om Olav Åsteson, som la seg ned på julekvelden og fall i djup søvn. Trettandedags jul vakna han, då folk var på veg til kyrkja. Etter gamal tru trudde ein at sjela måtte gjera ei lang reise etter døden. Olav Åsteson gjorde denne reisa i levande live. Medan han søv, har han sett livet etter døden: skjærselden, himmeriket og helvete. Olav rir til kyrkja for å fortelja det han har sett. Kontrasten er stor: Presten står framme ved altaret og les opp «lestine lange» på latin og Olav sit seg bak i kyrkjedøra og fortel om draumane sine.

Endar godt

Gjallarbrui (brua mellom denne verda og åndeheimen) var fullsett med kvasse piggar og vakta av farlege dyr. Olav har sett korleis synder vert straffa og fått ein glimt av paradiset. I Brokksvaline er han vitne til domen som sjelene får. Frå nord kjem djevelen og hans følgje på svarte hestar, frå



Kultur

sør kjem englehæren på kvite hestar. Kanskje ein skal halda på spenninga? Nei, «Draumkvedet» endar godt! Diktaren let alle syndesjelene koma til Jesus Krist, noko som eigentleg ikkje var ei godkjent truførestilling i middelalderen.

Styrkeprøve

For meg er «Draumkvedet» ei slags styrkeprøve. Frå tidlegare heitest det at ingen kvedar er så god at han kan heile «Draumkvedet», men dei fleste kvedarar kan noko. Det er nok riktig også i dag. Det at «Draumkvedet» i større eller mindre brotstykke har vorte vidareformidla gjennom utallige generasjonar, gjev det ein styrke og ein ekstra verdi. Eg er audmjuk over at eg får lov til å formidla denne forteljinga, og ikkje minst fordi eg får lov til å gjera det i Fantoft stavkyrkje. Det er ei fantastisk ramme for framføringa, og eg gler meg verkeleg til dette! Ynskjer også alle som vil dela denne opplevinga med meg hjarteleg velkomne! ●

Konsulent-retur til kirkene

Kirkevergen i Bergen reverserer deler av prosti-reformen og foreslår at menighetskonsulentene fra nyttår flytter tilbake til menighetene. Forslaget skal behandles desember.

AV JAN HANCHEN MICHELSEN

Derimot kommer ikke de nedlagte stillingene som daglige ledere tilbake, og fortsatt skal alle henvendelser vedrørende dåp og vielse rettes til det felles menighetskontoret i Fana.

Har vært savnet

Men ved at konsulentene flytter tilbake håper særlig menighetenes mange frivillige å lettere få kontakt med «rette vedkommende». Også mange prester har savnet et større arbeidsmiljø i det daglige virket.

- Konsulenten er menighetsrådenes sekretærer, og det har vært dypt savnet i mange menigheter at denne stillingen ble fysisk flyttet bort fra menigheten og til et sentralt kontor for hele prostiet, sier kapellan Bjørn Moe i Skjold menighet.

Omstridt

For reformen var omstridt. Noen menigheter har sagt seg fornøyd med reformen, i mange andre menigheter har den gamle ordningen vært savnet: -Det er derfor glede mange steder over at i alle fall konsulentene trolig igjen kan arbeide lokalt i menigheten. Men hvordan vil skal løse den nye arbeidsdelingen i praksis vil vi først få vite etter nyttår. Jeg vil også samtidig påpeke at de fleste prester mener servicenkontoret i Fana, de som tar imot dåp, vigsel og begravelser, gjør en svært god jobb. Også samarbeidet med prester, organisater og kirketjenere fungerer bra - selv om en del brukere riktig nok kan ha hatt problemer med å komme igjennom til kontoret på telefon, sier Moe. ●

Aktuelt

Med dikt i brilleetuiet

Forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen (57) har alltid et dikt gjemt i brilleetuiet. Og etter en travel høst ser hun nå frem til rolige dager sammen med dem hun er glad i.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Hun møter meg på Flesland en fredag ettermiddag, like etter ankomst fra Oslo. Til tross for et yrende liv på flyplassen finner vi lett et lite bord for oss selv. Dette er ikke et sted folk stopper, alle er underveis. «Gå til flyplassen og bli vis», sier de utenomjordiske.

Afghanistan

- Er Norge i krig?

- Det som foregår i sør-Afghanistan er krigshandlinger. Vi er i Afghanistan som NATO-medlem på bakgrunn av et vedtak i FNs sikkerhetsråd. Afghanerne har levd i flere tiår med krig, konflikt, undertrykkelse og naturkatastrofer. At NATO skal lykkes er først og fremst viktig for afghanerne selv.

Anne-Grete har besøkt landet tre ganger det siste året. Hun lener seg frem.

- Soldatene våre er opptatt av at afghanerne skal få et bedre liv. De må få skole, helsetilbud, rent vann. I september i fjor etablerte vi en leir i Maymaneh. Mandatet her er å sørge for sikkerheten slik at de frivillige organisasjonene kan komme inn og gjøre sitt arbeid.

Å bære staur

- Per Borten sammenlignet det å lede samlingsregjering med å bære staur. «Det er lett når de er godt samlet, men det er tungt å bære sprikende staur». Hvordan opplever du samholdet i regjeringen?

- Vi er tre partier samlet rundt en felles regjeringserklæring. Vi har et veldig godt arbeidsforhold i regjeringen, med en demokratisk sjef.

- Men så er det noen som vil kjøre sakene sine gjennom media?

- Mye har forandret seg siden Bortens tid. I dag er media der hele tiden. Det må vi forholde oss til.

- Selv når enkelte skriver avisinnlegg?

- Jeg forholder meg til regjeringen, og lar meg ikke avspore av dette. Når det gjelder forsvarssjefen, så har vi ulikt perspektiv. Vi har god dialog, men jeg ser det skaper mye støy når han går ut med at Forsvaret må bygges ned. Vi driver ikke distriktspolitikk, men må ta i betraktning at Forsvaret er en hjørnestein i mange lokalsamfunn.

Misjonær og skuespiller

Anne-Grete vokste opp i et hjem med mye debatt. Foreldrene hadde en søkende og nysgjerrig innstilling, og oppfordret barna til å tenke selv.

Hun fikk tidlig hjerte for de svakeste i samfunnet, og så for seg en fremtid enten som misjonær - eller skuespiller.

- Jeg var lenge med i Santalmisjonen, som på den tiden engasjerte seg i India. Det ble helt lidenskapelig, og jeg fikk tidlig interesse for bistandsarbeid.

- Det har fulgt deg?

- Det føles meningsfylt når arbeidet vårt kan bidra til å skape trygghet og slik legge grunnen for en bedre fremtid.

- Skuespilleryrket, er det også bistandsarbeid?

- Kanskje i en overført betydning. I mange år leste jeg dikt og teaterstykker med skuespiller

Ellen Marie Wigum. Unge mennesker har mange drømmer, men dette var en av de viktigste.

Sebraspørsmål

- Bruker du dikt i jobben?

- Jeg brukte det en del i Bergen, men ikke etter at jeg ble forsvarsminister.

Hun åpner brilleetuiet, og ut faller noen krøllete papirlapper.

- Dette er jeg svært glad i, sier hun, reiser seg og deklamerer:



NORGE I KRIG: Dagbladets overskrifter tyder ofte på det.



KISØGER: - Mange har prøvd å få meg til å være alvorlig på bilder. Jeg får det bare ikke til, sier Anne-Grete Strøm-Eichsen.

«Jeg spurte en gang en sebra: Er du sort med hvite striper eller hvit med sorte striper? Og sebraen så på meg og sa: Er du sterk med svake sider eller svak med sterke sider? Er du god med onde påfunn eller ond med gode påfunn? Er du glad med triste dager eller trist med glade dager? Er du flink med dumme innfall eller dum med flinke innfall? Og slik fortsatte og fortsatte og fortsatte den, og aldri, aldri spurte jeg en sebra om striper igjen.»

Diktet er skrevet av Shel Silverstein (1930-99), en amerikansk poet mange kjenner gjennom sangene han skrev for gruppen Dr. Hook.

Julebudskap

Julen tilbringer Anne-Grete hjemme på Hjellesstad, der hun og hennes mann deler en større generasjonsbolig med mennens foreldre.

- Svigerfar er 92 år, svigermor 90. Begge er oppegående og i fin form. Bo-

formen har vært gull verdt – både for oss og dem. Barna våre har fått god kontakt med de eldre, som igjen vitaliseres av å være med de unge.

- Hva betyr julen for deg, som kristen?

- Julen er en periode der man kan ta det litt rolig og tenke gjennom tingene. Det er ikke alltid lett å holde på en kristentro, men jeg tror det er godt for alle mennesker å tro på noe. I likhet med mange kristne har også jeg balansert mye mellom tro og tvil.

Anne-Gretes datter Cathrine (34) har den medfødte lidelsen Praader Willis syndrom. For fem år siden flyttet hun fra foreldrehjemmet til et bokollektiv for psykisk utviklingshemmede.

- Det er alltid toft for foreldre å få barn med et litt annet utgangspunkt enn alle andre. Det er krevende, på en måte har man små barn hele livet. Samtidig er det et lite julebudskap i dette også. Jeg har alltid tenkt at det var godt det var oss hun kom til. ●

Er julegåva rettferdig?



Rettferdig julegåve? Kva meiner du? tenker du, kanskje lettare irritert.

AV KRISTIN LØDDEN HOPE,
PROSJEKTEIAR FORBRUK OG
RETTFERD, BJØRGVIN BISPEØDME

Skal glede over å gje julegåver også bli tatt frå oss no? Gleda over å gje er for mange større enn det å få. Nokre kosar seg med å planlegge innkøp av gåver. Vi er gjerne ute i god tid, og tenker varme tankar om dei vi er glade i.

Kanskje lagar du noko med eigne hender. Andre synest julegåvemaset er eit stress. Ikkje ønskjer vi oss noko heller. For vi har jo så mange ting. Og det vi ikkje har, kan vi kjøpe sjølv.

«Til den som har alt» lokkar reklamen og presenterer duppedingsar vi ikkje kan klare oss utan. Eller? Undersøkingar viser at det vi ynskjer oss mest av alt er tid. Meir tid saman med dei vi er glad i. Meir tid til å dyrke hobbyar eller gjere kvalitetsting. Gåvekort med snømaking, barnepass, kinobilletter, massasje og liknande er gode, alternative gåver (fremtiden.no og grønnhverdag.no) For andre er ein gåvesjekk til nokon som verkeleg treng det vel så greitt som ei personleg gåve. (reddbarna.no og kirkensnødhjelp.no)

Julegåver har lang tradisjon. Vi gir kvarandre gåver i takksend over og som symbol på Jesus-barnet som den største gåva. Julia er ei glad høgtid. Vi vil dele gleda med kvarandre, og ikkje minst med borna. Sjølv om barneroommet er fullt av leiker, er det framleis knytt store forventningar og spenning til julegjevne. Det er rett og rimeleg at vi har tradisjon for å gje gåver til dei vi er glade i.

Men er det rett å gje ei gåve som er produsert under urettferdige og kritikkverdige forhold? Og korleis kan eg vite om ei vare har etisk standard? Internasjonalt har ei merkeordning (Max Havelaar/Fairtrade). I Noreg er det mest maximalt å få tak i (sjå maxhavelaar.no).

Vi kan vere med på å påverke til eit etisk forbruk ved å vere bevisste konsumentar. Når julekvelden er over, la familien finne ut kor gåva er produsert. Ok, mest sannsynleg Kina ja. Kan de finne ut kor hen i Kina? Namnet på fabriken? Korleis forholda er for dei som jobbar der? Har selskapet som sel produktet ein etisk profil? På www.etiskforbruk.no kan du få mange gode tips og lenkar til korleis du kan gå fram for å finne ut den etiske standarden til eit produkt. La det gå sport i å finne ut mest! Med ein e-post til importøren kan du vere med på å gjere julegjevne litt meir rettferdige...

God jul!

ILL: SVEIN NYHUS/
GRØNN HVERDAG



–Gråt ikke mer

Et sted i Bergen sitter en kvinne fra Iran (34) og lengter etter sine to mindreårige døtre. Barna blir tatt hånd om av barnevernet, selv må hun leve i skjul for norske myndigheter. Hun finner trøst i en nyvunnen kristentro og vakre ord fra den iranske poeten Hafez.

«Gråter du? Slipp håpet inn på ny
og gråt ikke mer!» Hafez

TEKST, FOTO OG ØVERSÆTTELSE: MAGNE FONN HAFSKJØR

Hun er en liten kvinne med et karakterfast ansikt og øyne som ulmende glør. Hennes eldste datter er med som tolk. Det blir satt frem kaffe, småkaker og leouz – en type hvite karamellignende søtsaker med knuste pistasjenøtter.

Jeg kommer fra en liten by i det sørlige Iran. I en søskenflokk på ti barn var jeg nest yngst.

Hun forklarer at det er vanlig med store familier der hun kommer fra, noe hun lattermildt forklarer som påvirkning fra den arabisktalende del av befolkningen.

Midlertidig kone

- Menn kan ta inntil fire koner, dersom første kone er enig. Mange tar også til seg en «midlertidig kone» – et lovformelig ekteskap som inngås for en på forhånd avtalt periode. Denne perioden kan være et år, en måned, en uke – eller en time.

Selv ble hun tvunget til å gifte seg da hun var 17 år gammel. Mannen foreldrene hadde valgt for henne var 14 år eldre, nær venn av familien – og narkoman. Det siste oppdaget hun først etter at ekteskapet var inngått.

- Samtidig ble jeg gravid. Han likte ikke dette, og begynte å slå meg. Da jeg var fire måneder på vei, mistet jeg barnet.

Hvite klær

Da hun ble gravid på ny, ønsket hun å skille seg. Familien tillot ikke dette. «En kvinne går inn i mannens hus med hvite klær, og kommer ut med hvite klær» ble hun forklart.

- Min eldste datter ble født da jeg var 19 år, inn i en hverdag preget av krangler, vold og rus. Jeg søkte «dadgah» (tingretten) om skilsmisse, uten å nå

frem. Iransk lov krever bekreftelse fra to mannlige vitner før de kan feste lit til en kvinnes forklaring. Dommeren minnet også om at barnet tilhører mannen ved skilsmisse.

- Er kvinner lite verdt i Iran?

- Generelt sett har kvinner ikke så mye verdi. Samtidig er det store forskjeller mellom familier. Koranen har egentlig sterke regler for å beskytte kvinner, men ikke i lovverkets tolkning.

Kjærlighet

- Jeg gikk tilbake til ham, mest av frykt for å miste min datter. Kort tid etter ble jeg gravid igjen.

Hun dekker kaffekoppen sin med hånden, ser vekk en stund.

- Den dagen min yngste datter ble født, hadde jeg mottatt flere slag og spark mot magen. Jeg begynte å blø og mistet fostervannet. Min mann stakk av, men heldigvis hjalp naboer meg til sykehuset.

Den eldste datteren har hørt lenge på hva moren sier.

- Far kunne mishandle mor rett foran mine øyne. Selv kunne jeg ikke gjøre annet enn å gå ut av huset, gjøre noe annet. Dette kommer jeg alltid til å bære med meg.

- Har du snakket med ham etter at dere kom til Norge?

- En gang. Da truet han meg å hente oss. Andre har sagt at han ønsker å kjøpe et hus og en bil til meg. Han skylder meg ikke hus eller bil – men kjærlighet. Det fikk jeg aldri fra ham.

«Gråt ikke mer, mitt hjerte,

la Noah lede deg,

Han fører din Ark til den

ønskede havn!» Hafez

Åtte måneder i skjul

Hjemme var det nå verre enn noen- sinne, og hun søkte skilsmisse.

- En mulighet slo ned i meg. Jeg kunne flykte til min søster i Norge!

I skjul ordnet hun turistvisum for seg selv og barna. De kom hit i 2001, og søkte asyl kort tid etter ankomst. I 2002 mottok hun det obligatoriske avslaget på asylsøknaden. Et år senere ble hun formidlet avslag nummer to – sammen med vedtak om utkastelse fra Norge. Hun tok da med seg barna og romte. Etter å ha levd i skjul i åtte måneder, valgte hun å overlate barna til barnevernet.

- Min yngste datter ble syk, men kunne ikke gå til lege. Min eldste datter fikk ikke gå på skole. Ingen av oss kunne bevege oss trygt ut av huset vi gjemte oss i.

Våren 2004 flyttet søstrene sammen på barnehjem.

Livsviktig samvær

Utlendingslovens §45 sier at «offentlig myndighet etter anmodning skal gi utlendingsmyndighetene opplysninger (...) om utlendingers navn og adresse uten hinder av taushetsplikt.» Med henvisning til denne paragrafen advarte barnevernet moren mot å kontakte barna, da de var nødt til å informere politiet dersom de ble spurt.

- Det gikk et halvt år før vi fikk se moren vår igjen, sier eldstedatteren.

- Mors venninne skjulte moren vår på gulvet inne i bilen. Slik fikk vi noen dyrebare minutter sammen.

Yngstejenten forandret seg i denne perioden. Hun, som før hadde vært livsglad og utadvent, ble stille og apatisk.

- Min søster trodde at mor hadde sviktet oss og begynte å kalle meg for mamma. Jeg prøvde å forklare henne at mor gjorde dette for å beskytte oss og ta vare på oss. For en fireåring var dette vanskelig å forstå, sier datteren.

Julen 2004 ble den lille familien innvilget tre dagers midlertidig oppholdstillatelse. Det gjorde godt å møtes. Samtidig var det vondt å vite at det kunne ta lang tid før de fikk se hverandre igjen.



- Jeg ønsker meg et rolig liv sammen med barna mine, sier den iranske kvinnen, her sammen med sin eldste datter.

Rettsak

- Barnevernet ønsket å plassere barna mine i fosterhjem. Dette godtok jeg ikke, og det ble rettsak.

Saken gikk over to dager i sommer, og hun trosset faren for å bli kastet ut av landet ved å møte i retten.

- Jeg måtte forsvare meg. Barnevernet sa at jeg sviktet barna, sannheten var at de begrenset mulighetene for samvær.

Hun fikk medhold. Barna får derfor bli i barnehjemmet til saken om oppholdstillatelse er ferdigbehandlet. Hun er takknemlig for at flere av de barnehjemsansatte vitnet til hennes fordel. Etter rettsaken får begge døtrene besøke moren seks timer ukentlig – uten annen voksen tilstede. De har fått ny tillit til barnevernet.

- Skal jeg flytte, må det bli hjem til mamma igjen, sier datteren.

«Målet er langt borte, veien lang,

Men alle stier leder til det samme husly

Der du skal legge fra deg byrden – så

gråt ikke mer. Hafez

To følgesvenner

For to år siden ble kvinnen døpt.

- Jeg hadde lenge funnet trøst i bibelen. På en måte fant jeg meg selv i kristendommen. Det gjør godt å vite at noen elsker meg som den jeg er.

Kristendommen har gitt henne en ny følelse av trygghet og håp. Hun legger livet i Guds hender, og stoler på at Hans vilje vil seire.

- Jesu ord i Bergprekenen har lært meg å være sterk og kjempe for mine rettigheter. Jeg er blitt styrket i troen på at jeg skal vinne frem i min sak.

Sitt første møte med Jesus hadde hun kort etter hun først kom til Norge.

- Vi var nettopp flyttet på asylmottak, da jeg ble invitert til en gudstjeneste. Presten sa at han så to personer ved min side. Den ene var Jesus, den andre et lite barn. Det gikk kaldt nedover ryggen på meg. Han snakket om barnet jeg mistet.

Gråt ikke mer

I høst instruerte arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen, i påvente av en lovendring, Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda om å «stille i bero alle saker som gjelder lengdeværende barn som har søkt asyl eller opphold på annet grunnlag.»

- Jeg håper at mine bønner nå er hørt. Mitt største ønske er et liv sammen med barna i Norge. Her kan vi ha det trygt sammen, uten frykt. ●

«Gråt ikke mer! Fra sorgens hvilested

Skal det springe roser frem fra det

nakne gulv! Hafez



Hafez' divan

Khwajeh Shams al-Din Muhammad Hafez-e Shirazi (ca. 1320–90) skrev sine dikt for over 600 år siden, men er fortsatt blant Irans mest leste forfattere. Graven i fødebyen Shiraz (bildet) besøkes årlig av flere millioner beundrere. Verkene hans fikk sin første vestlige oversettelse i 1771, da William Jones oversatte et utvalg fra hans «divan» (diktksamling). Goethe hyllte Hafez som en poet uten likemann: «Hafez risset inn uforgjætelige sannheter i en eviggyldig poesi.» Poeten Emerson sa det slik: «Han ser for langt; han ser gjennom; slik er den eneste mann jeg ønsker å være med eller være.» Edward Fitzgerald, som oversatte diktksamlingen «Rubaiyat» av Hafez' landsmann Omar Khayyam (1048–1122) leste Hafez på originalspråket, og kalte ham språkets største musiker.

- Nesten alle hjem i Iran har en «divan» (diktksamling) av Hafez, sier den iranske kvinnen. - Den brukes som veiviser i livets store spørsmål. Diktene hans sier at du kan ha mange problemer, men i tillit til Gud skal du til sist finne det du leter etter.

- Hafez snakker mye om kjærlighet?

- Alt jeg vet om kjærlighet har jeg lært av Hafez. Han sier at den største kjærligheten er den du aldri får, ler hun. ●

For hjelpepleier Else-Marie Lyngbø (63) på Elveneset blir årets julefeiring annerledes. Ved bordet vil det bli dekket til en som ikke lenger er der.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Det var i fjor på denne tiden at mannen, Kåre Lyngbø begynte å føle seg dårlig og oppsøkte lege. Provesvarene var urovekkende, og legen kalte ham inn til undersøkelse like over nyttår. Det ble avgjort å legge ham direkte inn på Haukeland. Der ble det konstatert kreft i bukspyttkjertelen, med spredning til leveren. To måneder senere døde han. Else-Marie kan se tilbake på gode år sammen med sin mann, og gleder seg nå over tre voksne sønner og fire barnebarn. Samtidig har dette vært en tung tid.

- Når man har levd sammen et helt liv, blir man nesten som en organisme. På en måte føler jeg meg nå som en halv person.

Ventetid

Etter to uker på sykehuset kom mannen hjem i 14 dager, men måtte hele tiden ned på sykehuset for nye prøver.

- Det gjorde vondt å se hvordan tilstanden gradvis ble verre. Det ble slik at hver gang jeg fulgte ham til sykehuset, regnet jeg med å reise alene hjem igjen.

En tom plass ved b

Kåre ble fort avhengig av hjelp til alle gjøremål. Else-Marie er nattevakt ved et sykehjem, og aktiviserte familien til å være hos mannen når hun skulle på vakt.

- I denne perioden gikk jeg i halv sykemelding. Det føltes godt å være sammen med kollegaene i en sammenheng borte fra den vanskelige situasjonen hjemme. Jeg vet ikke hvordan jeg hadde klart meg gjennom dette uten støtten fra kollegaer og familie.

Håpet

- Barna tok det svært tungt. Han har alltid stilt opp for familien, hjulpet alle. Nå var det han som var syk. Jeg hadde håpet at han kunne bli litt bedre ved vår hjelp.

Men slik skulle det ikke gå. Ikke en

gang legene kunne bidra til å gi ham noe positivt, litt håp. Diagnosen var alvorlig, og det gikk bare en vei med ham.

- Vi hadde lagt alt til rette for at han skulle få dø hjemme. Men tilstanden hans forverret seg så hurtig at det ikke hadde vært riktig å flytte ham hjem.

Familien var samlet hos ham da han døde, snakket til ham og var med ham hele tiden. Han døde stille og fredfullt om formiddagen den 13. mars. Han hadde nettopp fylt 71 år.

Det friske bildet

- Hvordan har du hatt det etterpå?

- Jeg har alltid følt meg som en sterk og ressursrik person som har kunnet snakke om alt. Men jeg innrømmer at det har vært svært tungt, spesielt om

ettermiddagen. Da satte vi oss ofte ned med en kopp kaffe, pratet om lost og fast. Nå er det en tom plass ved bordet.

- Kan du fortsatt snakke med ham?

- Ja, det kan jeg. Men jeg sliter med å få frem det friske bildet av ham. Det har nok ikke gått helt opp for meg ennå at han er borte.

- Nå blir det tomt

- Da han døde, fikk han et rolig uttrykk i ansiktet. Dette gjorde godt å se, samtidig som jeg kjente at nå blir det tomt. Det var vanskelig å gå fra ham etterpå.

Familien samlet seg for en minnestund, der de fikk se ham for en siste gang og ta farvel på en verdig måte. Presten i Birkeland var en god støtte for Else-Marie. Hun er også takknemlig for må-





ordet

ten menigheten har fulgt henne opp.

- Jeg fikk brev fra menigheten, og de kom på døren min med et fint kort og et stearinlys.

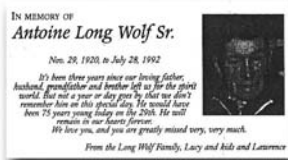
Hun fikk også tilbud om å ta kontakt ved behov. Dette har hun ikke benyttet ennå, men synes det lå omtanke i den omsorg hun ble vist.

Strå i vinden

- Hvor finner du styrken til å gå videre?

- Da jeg ble klar over at det ville gå denne veien, måtte jeg bare godta det og gå videre. Som et strå i vinden må jeg enten følge vindretningen eller knekke.

Hun fremhever samholdet i fami-



Over: MINNEANNONSER: Den amerikanske avisen *Indian Country Today* er talerør for amerikanske *sioux-indianere*. Her står dødsannonse side om side med minneannonser.

EN GRAV Å GÅ TIL: - Jeg snakker til ham, spøker litt og klapper på ham, sier Else-Marie Lyngbø.

lien og verdien i det å ha et arbeide å gå til. - Noen ganger har jeg tenkt at Gud har sviktet meg. Alt gikk så fort, vi rakk ikke å forberede oss. Samtidig kan man vel aldri bli godt forberedt på slikt. Det var så vondt, og det var ikke noe håp, det gikk bare en vei. Han ønsket selv at det skulle gå fort.

Hun blir stille, ser vekk fra meg.

- Det ble så vanskelig å forholde seg til dette. Jeg folte at det ble satt opp sperrer inne i meg. Vi likte begge å legge planer og se fremover. Nå var det plutselig blitt bare nåtid.

Minneannonser

Mange etterlatte synes det er vanskelig med alle dager som skal feires – dager som man var sammen om før.

- Julen blir nok aldri den samme. Det var da han ble dårlig. Men at familien gleder seg over samværet med hverandre er en god måte å minnes ham på.

- En avdød venn var *Lakota-Sioux-indianer*. Han fortalte at i deres kultur ble de døde minnet gjennom å markere dagen de døde. I avisen deres står minneannonser side om side med dødsannonser. Hva synes du om en slik skikk?

- Det høres ut som en fin skikk! Når jeg snakker om og minnes min mann, kjennes det som om han ikke er helt borte, men med oss fortsatt.

Fuglesang

- Er du begynt å se fremover igjen?

- Jeg må jo det. Men jeg stopper opp hele tiden.

Else-Marie tar vare på minnet om en snill og omtentksom mann, med mye liv og humoristisk og positiv innstilling til livet. Kåre likte å synge, og gledet seg alltid over våren og fuglesangen.

- Kort før han døde husker jeg han tok en sangstrofe på kjøkkenet. Han var da svært dårlig. «Dette var godt å høre», sa jeg. «Dette var lenge siden!» For det var blitt så stille. ●



SORGLYSBÆRER: Et lys i mørket.

FOTO: KARL DAG BÆRUG

Et enkelt lys med mye mening

Et par måneder etter begravelsen kan sorgen fortsatt være stor selv om hverdagen forlengst har begynt.

AV ELI HEGGDAL

Da kan det for noen være godt å få besøk av en som gjerne vil lytte. En som har med seg et lite lys. I Birkeland menighet får de nærmeste pårørende etter dødsfall tilbud om hjemmebesøk. Mange synes det er godt å se et nytt ansikt og da er det ofte Karl Hugo Grindheim som kommer på besøk.

Medmenneske

Han vet ikke på forhånd hva som har skjedd med den enkelte og det er ikke meningen at han skal vite detaljer. Det viktigste er at han er et medmenneske. Når man står der på trappa, hender det at han gruer seg litt. Kanskje synes de det er dumt at han kommer? Det hender noen bare tar imot lyset, men som regel blir han invitert inn til en prat.

- Er det trist å gå på slike besøk?

- Nei, det jeg har jeg aldri opplevd, sier Karl Hugo. - Folk får lov til å snakke og det virker de glade for.

Sorglysbærer

- Hva slags ballast trenger en?

- Det er mange som kan være sorglysbærer, men litt livserfaring er nok en fordel.

Selv synes han det er godt å være med. Han får noe igjen for dette.

- Så lenge det tenkes et lys i dobbel forstand er det fint, sier han stillferdig.

Kan du tenke deg å gå delta i sorgarbeid? Ta i tilfelle kontakt med din menighet for en samtale. De som er med på menighetens sorgarbeid får oppfølging og tilbud om å være med på kurs når det er mulig. ●

Solen går ned



Med den ene hånden styrer jeg en barnetrille fylt opp med gaver, i den andre holder jeg i en liten barnehånd. Lyset fra stjerner over en julepyntet gågate gir gjenskin i min lille datters øyne.

- Se, mannen spiller! sier hun i det vi passerer en gatemusiker. Vi stopper, jeg gir henne en tier hun sjenert legger i gitarkassen.

- Takk, sier mannen, stopper å spille. På andre siden av gaten ser vi en mann som langsomt siger ned langs murveggen. Han ser sliten ut, skitne klær og langt ufidd hår og skjegg. Musikanten går over til ham, setter seg på huk ved mannens side.

- Går det bra? spør han.

- Ikke bry deg, svarer den andre, kanskje mer trett enn sint.

Han reiser seg igjen, går over til den andre siden igjen.

- Denne er til deg, sier han til den ufildte mannen.

Kjente toner og ord flyller

tomrommet mellom travle mennesker. Sangen er skrevet av Neil Young, kanadieren med et hjerte av gull. Mange stopper opp, lytter - dette er musikk som snakker til noe dypt inne i oss:

«I've seen the needle and the damage done/a little part of it in everyone/But every junkie's like a settin' sun.» («Jeg har sett sprøytespissen og skaden den gjør/alle har en liten del av det i seg/en rusmisbruker er som solen når den går ned.»)

Et kort øyeblikk lyser den narkomane opp, leppene sprekker i et tannløst smil.

-Takk, sier han. ●

Med ønske om en god jul for alle! Kjærlig hilsen Datteren

Synspunkter på bladet?

Redaksjonen vil invitere til debatt, kommentarer og innspill angående artikler og annet stoff som kommer på trykk i bladet. Vi trykker gjerne både korte leserbrev og, etter avtale, lengre kronikker. Ta kontakt på telefon 55 23 25 47, e-post: post@dragefjellet.no for ytterligere informasjon.

NMS U-leirer vinter/vår 2007

Januar	leirleder. Alværa	Mars	PrePalmeLeir, 4.-7. klasse, Kvamseter
12.-14. Februar		23.-25. April	
23.-25. aktivitetsleir,	5.-7. klasse. Alværa	5.-9. Familieleir NMS og NMS U, Kvamseter	
26.-28. vinterleir,	2.-5. klasse. Alværa		
23.-26. EnerSki. 8. kl. - 3. kl. videreg., Kvamseter			
Mars			For påmelding kontakt NMS U Bjørvin på 55 54 68 60, e-post buabgn@nms.no eller via www.nmsu.no
16.-18. SMS-leir, 8. kl. - 3. kl. videreg., Kvamseter			

Dahls Begravelsesbyrå



ETABLERT 1933

har som familiebyrå levert sine tjenester i mer enn 60 år i Fana og hele StorBergen.

Byrået har gjennom årene opparbeidet en bransjekunnskap som bidrar til en verdighet og stil som de som trenger oss vet å verdsette.

Dette gjør vi på de pårørendes premisser, enten man vil at vi skal gjøre alt, eller man vil ha råd og delta selv i forberedelsene til gravferden.

TLF. 55 13 15 00

HELE DØGNET

APELTUNVEGEN 1, 5222 NESTTUN

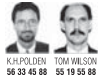
STOR PARKERINGSPLASS

VI KOMMER OGSÅ TIL HJEMMEKONFERANSE

DAG / KVELD

Disponent Kjell Rein Dahl privat 55 10 25 95

BERGEN OG OMEGN BEGRAVELSESHJELP



KARI POLDEN TOM WILSEN
55 33 45 88 55 19 95 88

Teatergt. 20, 5010 Bergen

Tlf. 55 21 44 50

Mobil 917 51 700



• DOKNAVKT
• PARKERING
• BLOMSTER
• MONUMENTER

Solstrands Begravelsesbyrå



Herman Fossett, 11, 5007 Bergen

Telefon 55 55 16 16 hele døgnet

E-post: post@solstrands.no

Vår erfaring - din trygghet

Hvordan har du det EGENTLIG?

Krisetelefon
815 33 300

E-posttjeneste
www.kirkens-sos.no



Kirkens SOS

ET MENNESKE Å PRATE MED
NÅR LIVET ER SOM VERST

Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10

Fax: 55 11 80 11

Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prost.

E-post:
sylvi@fanaposten.no



Husk på dåpsbarna!

Gode bøker og
god musikk får du hos

vestbok

Vetrlidsallmenningen 1

tlf. 55 31 79 63 post@vestbok.no

www.vestbok.no

Velkommen til



FANA SPAREBANK
- en bank å stole på

tlf. 55 91 98 00

www.fanasparebank.no

Hvem-hva-hvor i Bønes menighet

Bønes menighet

telefon 55 30 81 00
åpningstid kl. 0800-1500
e-post bones.menighet@bkf.no

ANSATTE I BØNES MENIGHET

Sokneprest Kari Vatne
telefon 55 30 81 03 / 55 30 81 15
e-post kari.vatne@bkf.no
privat 91330556

Sokneprest (Storetv.) Bjarte Holme
telefon 55 30 81 16 / 55 30 81 03
e-post inge-hoyland@bkf.no
privat 41 56 39 72

Kapellan Inge Høyland
telefon 55 30 81 16 / 55 30 81 03
e-post inge-hoyland@bkf.no
privat 41 56 39 72

Organistvikar Jens Christian Blom
telefon 977 62 586
jens.christian.blom@hotmail.com

Kirketjener Arthur Nordeide
telefon 55 30 81 03
privat 5512 09 86

Konsulent Therese N. Møkkelbost
telefon 55 59 71 85
e-post bones.menighet@bkf.no
Privat 55 91 31 36

Kateket Bodil Dyrøyd Bredholt
kateket 55 30 81 18
e-post bodil.bredholt@bkf.no

Diakon Linda Bårdsen
diakon 55 30 81 17
e-post linda.bardsen@bkf.no

Bønes Menighetsråd
Kontakt: Karl Johan Kirkebø
telefon 55 12 45 78
Nestleder: Hans Jacob Berg
telefon 55 12 02 40

Bønes Småbarnstreff
Sosialt treff for foreldre som er hjemme med barn på dagen. Møtes hver onsdag kl. 10.00-12.00 i Bønes kirke, for aktiviteter og sosialt samvær. Kontakt Bodil Bredholt.
telefon 55 30 81 18

Bønes menighetsrings førskole og barnehage
Våkleiva 68, telefon 55 12 05 50

Bønes Ten – Sing
Øvelse hver ons. kl. 19.30 – 21.30
Jens Christian Blom 977 62 586

Bønes Speidergruppe NSF
Kontakt: Erik Geber
telefon 55 12 41 90

Hyggetreff i Bønes kirke
Kontaktperson:
Linda Bårdsen 55308117

Søndagsskole
Kontakt: Marit Z. Berentsen
telefon 55 12 23 32

Bønes Minising
Øver hver 2. uke kl. 17.15-18.00 i Bønes kirke. Kontaktperson:
Marit Drotningvik 55 12 57 27

Bønes Tría
Tors. kl. 18.15-19.00 i Bønes kirke
Kontakt: Øivin Christiansen
telefon 55 12 55 69

FELLES AKTIVITETER BØNES OG STORETVEIT

Besøktjeneste: For den som ønsker besøk eller å bli besøkt. Sorggruppe ved skilsmisse/dødsfall. Kontaktperson for disse felles aktiviteter:
Diakon 55 30 81 17

Klubben
Jenny Austrheim
telefon 55 12 07 66
mobil 924 66 652

Bibelgruppetjenesten
Sosialt samvær og samtale om tro
Kontaktperson: Kari Vatne
telefon 55 30 81 15 / 55 30 81 03

Diakonutvalget
Bankgiro 3416 20 00464

Givertjenesten:
Bankgiro 3416 20 00464

Åpen kirke på Bønes
Hver tors kl. 12-13 er kirken åpen. Om du vil søke stillheten, tenne lys, eller samtale med noen, er du hjertelig velkommen. Det vil være noen fra staben eller diakonutvalget tilstede.

Shell spanderer
hver 6. bilvask



Bønes Bilistsenter
55 12 01 80

Begravelses- byrå i FYLLINGSDALEN

55 15 40 90
HELE DØGNET

Kommer i hjemmet for samtale.

O. Abbedissen Begravelsesbyrå a.s

Folke Bardottesvei 44-46
Spectrum v/Oasen - 5147 Fyllingsdalen

Liss- dame- og herrefrisør

SALONGEN

Telefon 55 12 19 75
Øvre Kråkenes 115 - 5152 Bønes

coop mega

KRÅKENES

Bjorovin
BEGRAVELSESBYRÅ

Elif Andersen
DØGNVAKT: 55 20 23 00
Natlandsveien 8, Landås

BØNES HAGESENTER

Bønnesskogen 40
5152 Bønes
Tlf. 55 12 29 21

safari

KRAMBUA

Åpningstider
Man-fre 0900-2100
Lørdag 0900-2000
Telefon: 55 27 37 30
Butikken yter også Postens tjenester

*Vi kan hjelpe til med rådgivning/
tilrettelegging ved begravelser/histetter*

GRAVERDSHJELPEN a.s

RAGNILD THORSHEIM KRISTING
Hagerupsvei 32X, 5093 BERGEN

Hele døgnet
Tlf. 55 28 05 22

infodoc as

BRUKERVENNLIGHET SATT I SYSTEM

Bergen: Infodoc as, P.B. 183, Bønes, 5849 Bergen
Tlf. 55 52 63 00 • Fax. 55 52 63 29

www.infodoc.no

Bones

Bønnesstranden 50 - 5155 Bønes
Tlf. 55 91 68 44 • Mob. 992 48 377
Åpent: Tor-fre 12-19 • Lør 9-15

Bjarne Johnsen a.s

Postboks 13 Kokstad - 5863 Bergen

RAMBOLL

Medarbeidarfesten

Fredag 3.november hadde staben i Storetveit og Bønes inviteret til medarbeidarfest i Bønes kyrkje. Og for å slå det fast med ein gong: det vart ein flott fest!

AV SIGMUND AUSTRHEIM

Vi var mellom 30 og 40 medarbeidarar som stilte, og då vi kom vart vi møtt med to ferdigdekkte langbord, dandert med reker. Carsten Dynge land sat ved pianoet, og den godlyden han får ut av det instrumentet er i seg sjølv nok til å kome i god stemning!

Dei fleste som les dette er nok fullt klar over kor flinke prestane våre er til å synge, men på denne festen viste dei også fram andre kvaliteter.

Heile vertskapet, d.v.s. tre prestar, (Bjarte Holme, Kari Vatne og Inge Høyland), ein diakon (Linda Bårdsen), ein kateket (Bodil Dyroy Bredholt), ein kyrkjelydskonulent (Therese Mokkalbost) og ein organist (Carsten Dynge) framførte eit liturgisk-rytmisk dansenummer. Her viste bl.a. Bjarte seg som eit stortalent i bruken av rytmeinstrument. Seinare deklamerte Kari to dikt/stubbar frå lokalmiljøet på Sotra, eller var det Bømlo, og Inge leia ein songkonkurranse mellom to lag som tydelegvis hadde fatta poenget! Songen ville liksom ikkje ta slutt sjølv om Carsten slutta å spele!

Litt av føremålet med festen var at vi skulle få tid til å snakke med kvarandre i ein annan samanheng enn



Praten satt løst rundt bordene og stemningen var god. Og de store rekene falt i smak (under).

FOTO: INGE HØYLAND

det vi gjer til vanleg, og at vi slik sett kunne bli enda betre kjende, kanskje kunne vi også møte folk som vi elles ikkje kjenner så godt. Dette fekk vi god tid til mellom programinnslaga og medan vi koste oss med den gode maten! Vellukka!

Staben ønskte også å vise at dei set pris på oss, og eg trur dei nådde fram! (Til alt overmål tok dei seg av alt som hadde med rydding og oppvask, vi andre fekk ikkje gjere nokon ting!)

- De skal ha honnør for den flotte jobben de gjorde alle saman!

Takk for ein svært triveleg fest! ●

Lytter ti

- Vi har fått to ører, men bare én munn. Kanskje det er fordi vi skal lytte mer enn vi skal prate?

AV DAG KVARSTEIN (TEKST OG FOTO)

Ove Haugland fra Bergen er en av 170 personer som sørger for at Kirkens SOS i Bjørgvin kan ta imot telefoner fra ensomme og fortlivte mennesker døgnet rundt. De siste seks årene har økonomisjefen brukt 5-6 timer omtrent hver tolvte dag til å være til stede for mennesker som trenger en å snakke med.

De fleste som ringer er i en vanskelig livssituasjon eller har psykiske problemer, noen er i en akutt krise der selvmord er en problemstilling. En del er først og fremst ensomme og ønsker noen å snakke med om hverdagslige ting. Jeg skal ikke gi råd om hvordan folk skal komme seg ut av krisen, men først og fremst lytte og være en samtalepartner. Kanskje jeg kan hjelpe dem å klare litt opp i tankene. Det at både innringeren og jeg som telefonvakt er anonyme, gjør at innringeren tør snakke om ting som han kanskje aldri har tatt opp med noen. Det er en stor utfordring, men samtidig gir det mye tilbake. Jeg opplever ofte taknemlighet for at det finnes et slikt tilbud. Noen har sagt at uten den støtten vi har gitt dem, hadde de ikke klart seg.

Haugland sitter på Kirkens SOS' kontor sammen med en annen trofast frivillig medarbeider, Camilla Blokhus, som har vært telefonsvarer i åtte år. Hun opplever at de viktigste samtalenes ofte kan være de minst dramatiske.

- Det kan bety mye for enkelte at de får fortelle litt om livet sitt og om ganske vanlige hendelser. På den måten er vi med på å gi mening i folks hverdag.

Ikke sjelden forteller innringerne rystende historier om ensomhet, overgrep eller en fastlåst livssituasjon.

- Kan det ikke være en stor belastning å stadig bli innviet i dramatiske livskriser?

- Jo, det det kan være en utfordring å klare å legge av meg det jeg har fått høre når jeg



**DEN BESTE TIDEN
ER DEN DU DELER
MED ANDRE**

Din leverandør: Steinsvikveien 2, 5251 Søreidgrend
Bestilling 22 22 55 55 - www.peppes.no



MATBUTIKKEN PÅ BØNES

Vakleiva 43, 5155 Bønes

Tlf 55 11 85 00

folks livskriser

“ I realiteten kan det være små forskjeller eller tilfeldigheter som avgjør om vi er den som ringer eller den som tar telefonen.

OVE HAUGLAND,
FRIVILLIG MEDARBEIDER
I KIRKENS SOS



Kirkens SOS: Kirkens SOS vil omsette Jesu nestekjærlighet i praksis gjennom å gi tid til, ha tro på og fremme håp for mennesker i krise. Kirkens SOS driver krisetelefon (815 33 300) på døgnbasis og tar også imot meldinger via internett (www.kirkens-sos.no). Kirkens SOS i Bjørgvin (Hordaland og Sogn og Fjordane) mottok i fjor 37 000 henvendelser. Selvmord var tema i vel 1200 samtaler. Frivillige medarbeidere går igjennom et 40 timers innføringskurs og følges opp i samtalegrupper. For å være med må man ha fylt 20 år og ha tilstrekkelig avstand til egne kriser. Det er behov for flere medarbeidere ved Kirkens SOS sitt senter i Bergen. Ring 55 32 58 45 om du ønsker å bidra.

er ferdig for dagen. For mange av historiene jeg får høre berører meg sterkt. Av og til er det ufattelig at folk holder ut den livssituasjonen de er i. Men jeg tror det kan være godt for innringeren å merke at jeg blir berørt, sier Camilla.

- Hva er det vanskeligste med jobben som medarbeider i Kirkens SOS?

Ove: - Når det er tydelig at folk er i en akutt krise, kan det være fortlivende. Jeg har selv ved flere anledninger snakket med personer som har vært i akutt fare for å ta sitt eget liv. I slike tilfeller kan vi kontakte Akuttmedisinsk kommunikasjonsentral om innringer selv velger å oppgi identiteten.

Camilla: - Av og til kan jeg få en følelse av hjelpeløshet. Det er jo begrenset hva jeg kan bidra med i en telefonsamtale. Det jeg må si til meg selv da, er at jeg ikke kan ta ansvar for folks liv, men jeg kan prøve å favne det mennesket der og da.

- Må man selv være psykisk robust for å kunne være medhjelper i Kirkens SOS?

- Nei, det er ikke en forutsetning. Men man kan ikke selv være i en krise når man skal hjelpe. Mange av medhjelperne har likevel selv kjent på at livet kan være vanskelig å takle. Denne erfaringen kan gi verdifull innsikt i andres problemer, poengterer hun.

- Det er ikke slik at vi medhjelpere er folk som takler livet veldig bra, mens de som ringer inn er mennesker som er helt ute å kjøre. I realiteten kan det være små forskjeller eller tilfeldigheter som avgjør om vi er den som ringer eller den som tar telefonen, legger Ove til.

- Samtalene og holdningen vår skal være preget av respekt og likeverd. Vi pleier å si at om noen er helt nede i kjelleren, så kan vi ikke bare stå på øverste trinn i kjellertrappen og vinke til dem. Vi må prøve å møte mennesker der de er, sier Camilla. ●

Gruppe for menn med samlivsbrudd

Menn liker å snakke om fotball, biler og damer (og det er ikke noe galt i det), men syns ofte det er vanskelig å snakke om personlige ting.



Vi er en samtalegruppe for menn med samlivsbrudd (skilsmisse, separasjon eller brutt samboerforhold), som ønsker flere velkommen. Gruppen samles i Sælen kirke én til to ganger i måneden, men det er ingen forutsetning at du bor i Sælen menighet for å bli med. Det er en uformell samtalegruppe, hvor man i avslappende former deler erfaringer, enten det er kort eller lang tid siden samlivsbruddet. Du er velkommen også om du er i et nytt parforhold. Gruppen har det velklingende navnet Fremad. Vi snakker gjerne om fortiden, men er like opptatt av at menn med samlivsbrudd har en fremtid.

Tar du sjansen? Kanskje trenger du en slik gruppe, og gruppen trenger deg. Sokneprest i Sælen, Frode Øglænd (bildet) leder gruppen, og kan kontaktes på tlf. 55 36 22 12 (Sælen kirke) eller e-post: frode.oglend@bkf.no ●

Besøker – noe for deg?

I Storetveit og Bønes jobber vi med å få en større besøks tjeneste. Har du noe tid du kan tenke deg å bruke som besøker? Som besøker får du en fast person du besøker jevnlig etter avtale, og det kan innebære å gå tur, bare prate sammen, følge til lege og liknende. Det vanlige er 1-2 timer i uken/annenhver uke. Du vil få veiledning og kurs underveis, og treffpunkter med andre besøkere. Liker du å glede en annen? Da kan dette være en tjeneste for deg! ●

Kontakt diakon Linda Bårdsen
telefon: 55 30 81 17
e-post: linda.bardsen@bkf.no

døpte

- 01.10. Sarah Opheim
08.10. Sondre Evensen
08.10. Preben C. Hannisdal
22.10. Ingeborg Ådland Espelid
22.10. Elliot Hovda
28.10. Leander J. Veidung
05.11. Sunniva Wiken
12.11. Simon Børve
12.11. Håkon Hoff Gilje
12.11. Herman Haldorsen
12.11. Kyrre Skålnes Skibenes
12.11. Joakim Hestdal Valen
12.11. Marcel Heggland Uro

døpe

- 14.09. Birger Larsen
04.10. Robert Johannessen
25.10. Erik Olesen
31.10. Konstanse A. Berven

gudstjenester

Bønes kirke

1. søndag i advent, 3. des

19.00 Lysmesse v/ kap. I.Høyland. *Matt 21,1-9* Jes 62,10-12; Rom 13,11-14

2. søndag i advent, 10. des

11.00 Gudstjeneste v/ s.pr. K.Vatne. Dåp, nattverd, offer: menighetsarbeidet. * *Matt 24,1-14* *Mak 3,17-4,2a*; Rom 15,4-7 Søndagsskole

3. søndag i advent, 17. des

11.00 Gudstjeneste v/ s.pr. B. Holme. Nattverd, offer: menighetsarbeidet. *Matt 11,2-10* Jes 35,3-10; 1 Kor 4,1-5. Søndagssk.

Julaften, 24. desember:

13.30 Familiegudstj. v/ kap. I. Høyland. Bønes skolekorps delt. 15.00 Familiegudstjeneste v/ kap. I. Høyland, Minising og TRIA deltar

16.30 Familiegudstjeneste v/ kap. I.Høyland Bønes skolekorps deltar. Offer til Kirkens nødhjelp. *Luk 2,1-14* *Mi 5,1-4a*

Juledag, 25. desember

12.00 Høytidsgudstjeneste v/ s.pr. B.Holme BOST deltar. Nattverd, offer. *Joh 1,1-5* *6-8* *9-14* *Jes 9,2-3-6-7*; *Hebr 1,1-5a*

2. juledag, Stefanusdg., 26. des **Se Storetveit**

Nyttårsaften, 31. desember

23.15 Nyttårsaftengudstjeneste v/ kap. I.Høyland. * *Sal 103,1-4* *8-12* *1 Joh 1,5-7*; *Luk 13,6-9*

Kristi åpenbaringsdag, 7. jan

11.00 Gudstjeneste v/ s.pr. K.Vatne. Dåp, nattverd, offer. *Matt 2,1-12* *Jes 60,1-6* *Ef 3,1-6* Søndagssk. Menighetens juletefest på ettermiddagen, se oppsl.

1. s. e. Kr. åp.dag, 14. januar

11.00 Gudstjeneste v/ kap. I.Høyland. Nattverd, offer. Søndagsskole. * *Luk 3,15-17* *21-22* *Jes 42,1-4*; *Kol 1,15-20*

2. s. e. Kr. åp.dag, 21. januar

11.00 Familiegudstjeneste v/ s.pr. B.Holme. Dåp, offer. *Joh 2,1-11* *2 Mos 33,18-23*; *Tit 2,11-14*

Vingårdssøndagen, 28. januar

11.00 Gudstjeneste v/ s.pr. B.Holme. Dåp, offer. *Matt 20,1-16* *Jer 9,23-24*; 1 Kor 9,24-27. Søndagsskole

Såmannssøndagen, 4. februar

19.00 G2 v/ kap. I.Høyland Nattverd, offer. *Luk 8,4-15* *Jes 55,10-11*; 1 Kor 1,20-25

Kristi forklaresdag, 11. feb

11.00 Gudstjeneste v/ s.pr. K.Vatne. Dåp, nattverd, offer. *Matt 17,1-9* *2 Mos 34,27-35*; *Ap 1,9-18*. Søndagsskole

Storetveit kirke

1. søndag i advent, 3. des

11.00 Familiegudstjeneste v/ s.pr. B.Holme og kat. B.Bredholt. Dåp, 1.klassinger er invitert. Offer: menighetsarbeidet. *Matt 21,1-9* *Jes 62,10-12*; *Rom 13,11-14*. Middagstreff i menighetshuset etter gudstjenesten.

2. søndag i advent, 10. des

11.00 Høymesse v/ kap. I.Høyland. Nattverd, offer: Kirkens SOS i Bergen. * *Matt 24,1-14* *Mak 3,17-4,2a*; *Rom 15,4-7*

3. søndag i advent, 17. des

11.00 Høymesse v/ s.pr. Kari Vatne. Nattverd, dåp, offer: menighetsarbeidet. *Matt 11,2-10* *Jes 35,3-10*; 1 Kor 4,1-5

Julaften, 24. desember:

13.30 Familiegudstj. v/ s.pr. B. Holme. Barnegospelkoret deltar 15.00 Familiegudstj. v/ s.pr. B. Holme. Minde sk. musikkorps 16.30 Familiegudstj. v/ s.pr. B. Holme. Offer: Kirkens nødhj. og Normisjon-Mali. *Luk 2,1-14* *Mi 5,1-4a*

Juledag, 25. desember

12.00 Høytidsgudstjeneste v/ s.pr. K. Vatne. Nattverd, dåp, offer: NMS. *Joh 1,1-5* *6-8* *9-14* *Jes 9,2-3-6-7*; *Hebr 1,1-5a*

2. juledag, Stefanusdg., 26. des

11.00 Ungdommens julegudstjeneste / G2 v/ kap. I.Høyland. Nattverd, offer: menighetsarb. * *Apg 6,8-15* *Jer 1,17-19*; *Matt 10,17-22*

Søndag etter jul, 31. desember

11.00 Høymesse v/ s.pr. K. Vatne. Dåp, nattverd, offer: menighetsarbeidet. *Luk 2,25-38* *Jes 63,7-9*; *Gal 4,4-7*

Kristi åpenbaringsdag, 7. jan

11.00 Høymesse v/ s.pr. B.

Holme. Nattverd, offer: menighetsarbeidet. *Matt 2,1-12* *Jes 60,1-6*; *Ef 3,1-6*

1. s. e. Kr. åp.dag, 14. januar

11.00 Høymesse v/ s.pr. K. Vatne. Dåp, nattv. offer. * *Luk 3,15-17* *21-22* *Jes 42,1-4*; *Kol 1,15-20*

2. s. e. Kr. åp.dag, 21. januar

19.00 G2 v/ kap. I.Høyland Nattverd, offer. *Joh 2,1-11* *2 Mos 33,18-23*; *Tit 2,11-14*

Vingårdssøndagen, 28. januar

11.00 Høym. v/ s.pr. K. Vatne. Dåp, nattverd, offer. *Matt 20,1-16* *Jer 9,23-24*; 1 Kor 9,24-27

Såmannssøndagen, 4. februar

11.00 Familiegudstj. v/ s.pr. B.Holme og kat. B.Bredholt Offer. *Luk 8,4-15* *Jes 55,10-11*; 1 Kor 1,20-25. Middagstreff i menighetshuset etter gudstj.

Kristi forklaresdag, 11. febr

11.00 Høymesse v/ B.Holme Nattverd, dåp, offer. *Matt 17,1-9* *2 Mos 34,27-35*; *Ap 1,9-18*

kultur

3. desember kl.1900

Lysmesse i Bønes kirke

7.januar kl.1700

Menighetens juletefest. Påmeldingsfrist onsdag 3.jan. Tlf. 55 959 71 85 / bones.menighet@bkn.no

28.jan. kl.1900. Kulturkveld

Foredrag v/ Sven-Ove Rostrup (kateketi Olsvik). Tema: «Å surfe med hode». Internett er en fantastisk kilde til kunnskap, men ikke alt er like bra. Hvilke muligheter og farer finnes, og hvordan kan barn surfe tryggere.

18.febr. kl.1900. Salmekveld

v/ Stig Wernø Holter.

Giverglede ...

Det er satt i gang fast givertjeneste i Bønes menighet. Vi vet mange føler for å gi til menigheten. Derfor vil vi prøve å hjelpe til å finne gode prosjekter og melde tilbake om hvordan det utvikler seg. Alle som har vært med i Bønes menighet har kjent gleden over å oppnå

målene. Det vi ser for oss er et prosjeksjonskor og messehagel til bruk under gudstjenestene. Har du lyst til å melde deg som fast giver kan du bruke denne påmeldingsstippen. Du vil så få tilsendt giroblankett fra oss.

Svarstippen sendes Givertjenesten

v/ Per Røen, Kråkeneslia 45, 5152 Bønes

Jeg vil melde meg som fast giver:

Navn:

Adresse:

Postnr:

Jeg vil gi (sett kryss)

Kvartalsvis ☐ Halvårlig ☐ Årlig ☐

Sign:.....